

Båtsmanspost

Karl XI:s indelningsverk innefattade inte bara soldater och ryttare utan även båtsmän med tillhörande torp. Två till fyra bönder underhöll en båtsman, bildade en rote. En av bönderna utsågs till rote-hållare. Båtsmanshållets effektiva styrka var 1874 inte mindre än 5 688 man fördelade på 31 kompanier. Alla kustlandskap utom Skåne och norra Norrland hade båtsmän. Båtsman eller Krono-båtsman var en militär som i det svenska indelningsverket tilldelades örlogsflottan för tjänstgöring ombord, och som för sitt uppehälle tilldelats ett båtsmanstorp.

Kompanichefen troligen anlidade båtsmän som postombud i tjänsten, även i de fall då breven utan svårighet kunde befordras genom postverket. Detta kan vara förklaringen till att båtsmanabreven trots beteckning Tj.-Bref saknar tjänstefrimärken och poststämpel.

Postbefordran skedde av båtsmän inom kompanierna, post kunde även använda den allmänna posten när den skulle gå till förvaltningar.

Senare post befordrades båtsmanaposten med allmänna posten, fribrev och efter 1874 som vanliga tjänstebrev eller tjänstebrevkort.

Vid 1887-års riksdagsbeslut började avvecklingen av båtsmanshållet. Detta hindrade inte, att man 1895 utgav en "Instruktion för båtmannakompanier uppföring vid allmän mobilisering". Formulär 1, 2, 3a utgör själva inkallelseordern, och formulär 1, 2, 3b omslag, kuverten

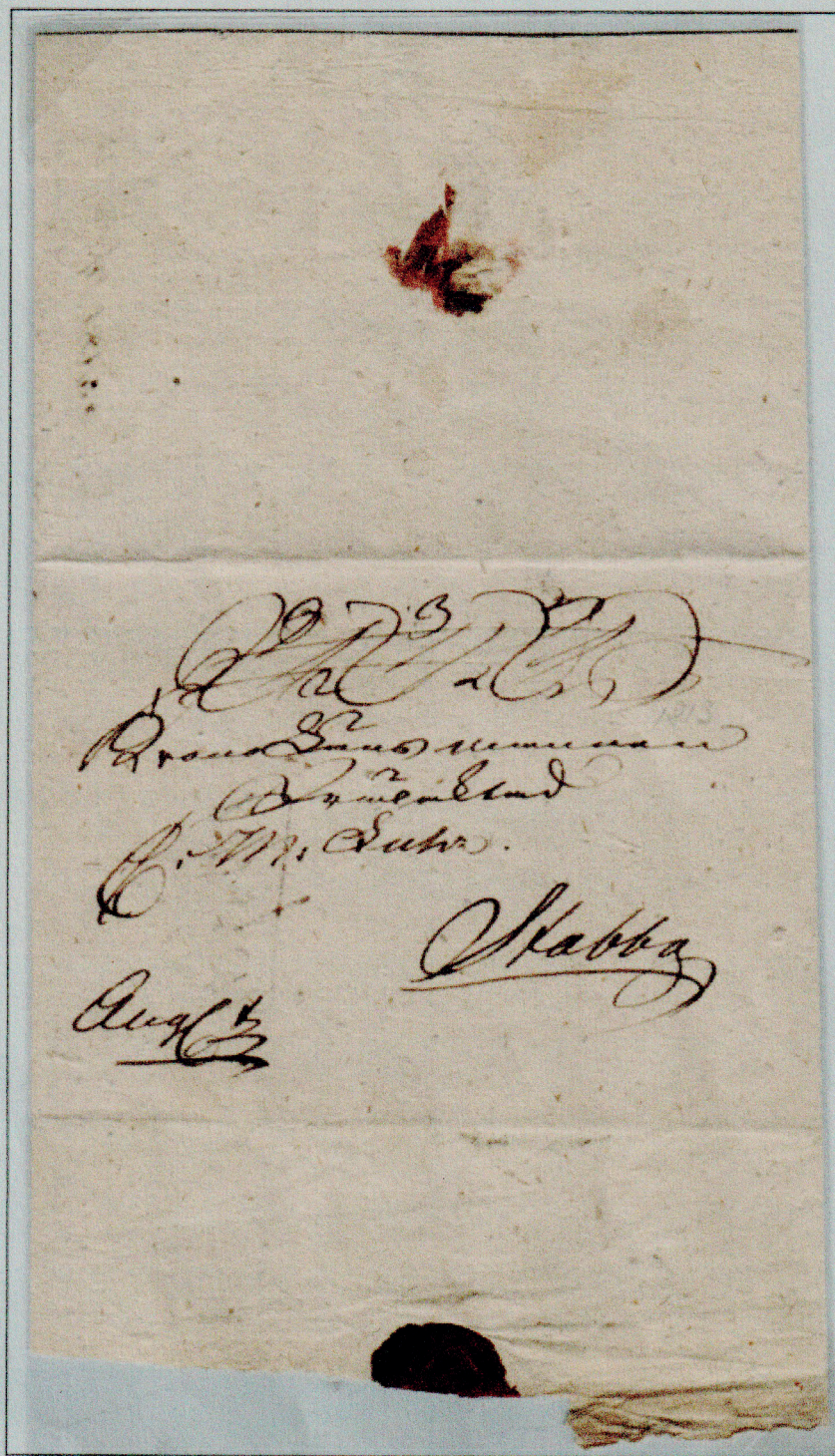
Postföring inom båtmannakompanier
Båtsmanna-uniformer

Kronopost, March - Route

"March-Route"

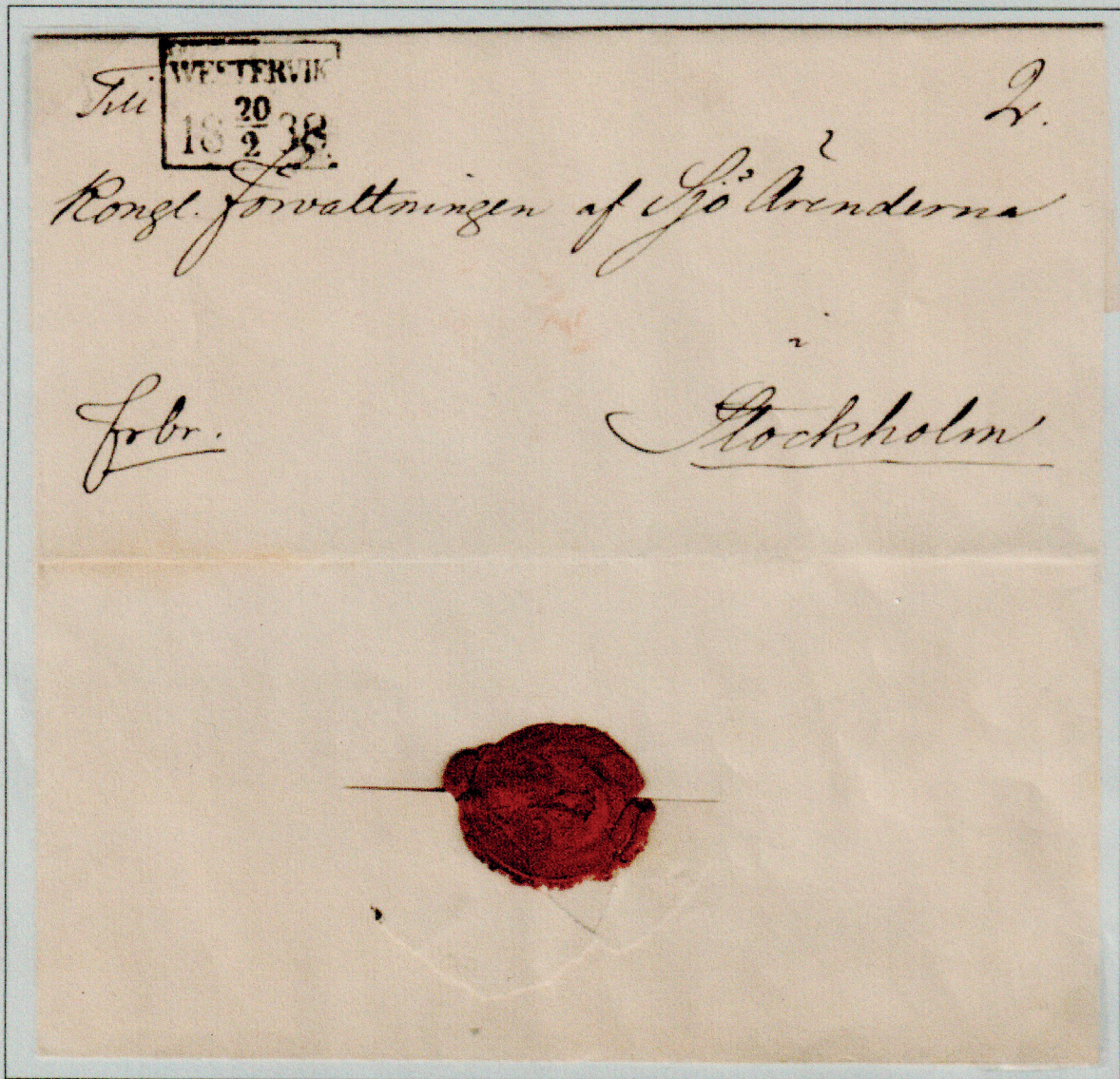
Transport af båtsmän och beklädnad persedlar.

Gefle—Elfkarleby—Mehede -Uppsala—Alsike—Stockholm, med tidangivelser

1813. Kronobrev med kronslinga och innehåll "March-Route"
 Från Lands Contoirel UPPSALA Slott den 4 aug. 1913
 Till Kronolänsman Hälsingland C. M Suter STABBY

Allmänna posten

1838. Brevomslag sänt med allmänna posten som Frbr. och karterat
Till Kungl. Förvaltning af Sjö Ärendena STOCKHOLM
Från med Fyrkant stämpel WESTERVIK den 20.2.1838 sigill Tjust kompani Exp. Båtsmannakompani